

آیا کار نیک را برای بهشت انجام دادن مذموم است؟

؟ پرسش از علیرضا

سلام و درود خدمت جناب استاد رجایی. سؤال من اینه که برخی میگویند عمل را نباید برای رفتن به بهشت انجام داد. گاهی هم عمل برای بهشت رفتن را مسخره می کنند. اتفاقاً می بینم که اینان، خود اهل دنیا هستند و در عبادات سستی می کنند... از نظر معارف اسلامی مسئله چگونه است؟ ممنون.

؟ پاسخ

؟ علیکم السلام. مطلب اول اینکه، اعمال صالح باید با نیت الهی انجام شود و علاوه بر حُسن عمل، حُسن نیت هم داشته باشد. خداوند تبارک و تعالی می فرماید اِنَّ سَعِيْكُمْ لَشَتٰی؛ یعنی اعمال شما (به لحاظ خوبی و بدی و مرتبه معرفت) گوناگون است. همچنین در سوره مبارکه واقعه، مردمان را به سه گروه تقسیم فرموده است. سابقون و اصحاب یمین و اصحاب دوزخ. اولیای الهی اعمال خود را خالصاً لوجه الله انجام میدهند؛ آن گونه عاشقانه که نه از بیم دوزخ و نه به شوق بهشت. اما این افراد بسیار اندک هستند. عده ای دیگر، عبادات و اعمال صالح خود را به شوق بهشت و از بیم دوزخ انجام میدهند، اینان نیز مقام بلندی نزد پروردگار دارند و از مخلوقاتی که در صدد طاعت خداوند نیستند بسیار مقرب تر

هستند. گاه دیده میشود که اهل دنیا و لهُو و لعب، میگویند اینان دنیا طلب هستند و برای شوق حور و قصر و خوراک و... کار انجام میدهند. اما این جماعت کم خرد خودشان برای لذات اندک دنیا خود و دیگران را در سختی وارد میکنند و برای لذت اندکی از دنیا، بسا آخرت خود را به هلاکت میاندازند. به سخن اینان توجه نکنید که اکثرشان دروغ میگویند.

❑ مطلب دوم اینکه زیبایی و ابتهاجی که در بهشت وجود دارد چیزی نیست که کسی بتواند از آن به سادگی بگذرد و لقاءالله را خالصاً نیّت کند مگر عباد مخلص پروردگار. باید از خود بپرسیم آیا از آن دسته هستیم؟ کسی که وقتی زن زیبایی را میبیند چشم به او میدارد و گاه به گناه چشم چرانی هم می افتد، می تواند از زنان بهشتی که در غایت زیبایی و کمالات علمی و معنوی و هنری هستند بگذرد؟ حوریانی که اگر فقط نسیمی از عطر لباس شان به اهل زمین برسد از شوق و بهجت قالب تهی می کنند. حتی اگر برگ گلی از بهشت بر اهل زمین آشکار شود چنان از عشق و شوق، به ارتعاش می افتند که قالب تهی میکنند (روح از شوق نمیتواند در این بدن مادی دوام بیاورد) بنابراین اولاً انجام عمل به شوق بهشت بد نیست و البته مرتبه این عمل از عمل آنان که فقط عشق و معرفت حق تعالی به کنش می آیند، پایین تر است و ثانیاً میتواند مقدمه سلوک به مرتبه عالی تر شود.

❑ مطلب سوم این که نعمت های بهشتی از قبیل غُرفه (ویلا) باغات و چشمه ها و گلستان ها و بوستان ها و حوریان و مردان بهشتی و خوردنی ها و آشامیدنی ها و... مانند اینجا نیست که جنبه حیوانی داشته باشد. در هر یک از تنعمات با شوق و معرفت الله، عجین است و حتی وقتی اهالی بهشت با حوریان درآویخته اند، التذاذ جنسی ایشان آنچنان لطیف و

متعالی است که با مشاعر معنوی عجین و همراه میشود. در روایات و کلام علما آمده است که حوری را از خدا بخواهید. گاه فرد لاف می زند و می گوید که من حوری نمی خواهم و در قیامت متوجه می شود که حوری آنگونه که گمان می کرده نیست. حتی حوریانی هستند که بطور استثنایی زیبا هستند و لبانی چون لعل و چشمان و اندام و روحی بسیار زیباتر دارند... لاف خلوص عمل برای خدا، آسان است و خالص کردن عمل و احراز مرتبه عالی تر زدن کار هر کس نیست. البته احراز مراتب، شدنی است؛ اما باید فرد خود درنگرد که به آن مرتبه رسیده است یا نه.

بنابراین باید به این جماعت دنیا طلب و مسخره کننده گفت که شما اجالتاً به شوق بهشت هم شده کار خیری نکنید تا بعد...

بله هستند اولیای الهی که برای اهل سیر و سلوک و شاگردان خود، راهی می جویند که آنان را به مرتبه عالی تر برسانند و بسا آن را از شوق بهشت به شوق لقاء، راهبری می کنند که مسئله آن جدا است.

حمید رجایی

پاییز 96